

Una estratègia de futur per als polígons del Besòs

Un compromís per l'activitat econòmica

Ajuntament de
Barcelona

Barcelona
Activa

consorcibesòs
●●●●

BR

BARCELONA
REGIONAL

Els polígons

Objectiu

Context

Pla d'acció

NextGenerationUE

Els Polígons

Els polígons del Besòs

Els polígons del marge dret del Besòs, **Bon Pastor, Torrent d'Estadella, la Verneda Industrial, Montsolís i la Verneda** exemplifiquen les situacions i els processos que experimenten els espais industrials urbans. Polígons localitzats al mig de la gran ciutat metropolitana, amb una molt **bona accessibilitat rodada**, fins i tot en transport públic, **encaixats entre teixits residencials i terciaris**, àmbits en transformació i el pas d'infraestructures viàries i ferroviàries.

Són polígons que durant anys **han estat a l'expectativa de ser transformats**. Aquesta incertesa ha acabat derivant en dinàmiques **de desinversió** tant per part de les administracions com per part dels propietaris, entrant en un cercle viciós entre la falta d'inversió, l'especulació i el deteriorament dels edificis i dels seus entorns.

**Barcelona
i Sant Adrià
de Besòs**

3 Barris
Bon Pastor
Baró de Viver
La Verneda
i la Pau

5 PAE
Polígons
d'activitat
econòmica

175 ha
clau 22a

An aerial photograph of a city, likely Barcelona, showing a dense urban area with numerous buildings and a complex highway interchange. The city is set against a backdrop of rolling hills and mountains under a hazy sky. The entire image is overlaid with a semi-transparent green filter. The word "Objectiu" is written in a white, sans-serif font on the right side of the image.

Objectiu

Objectiu

Dotar aquests polígons de les infraestructures (connectivitat, mobilitat, sostenibilitat, eficiència energètica, etc.) necessàries per a **potenciar la indústria 4.0 i l'economia circular, impulsar la competitivitat** de les empreses instal·lades en aquests polígons, **reforçar la seva vinculació amb d'altres sectors i activitats econòmiques estratègiques de la ciutat**, i generar les condicions òptimes per a **atreure noves empreses, inversions i talent.**

Agents del territori

- ⊕ Empreses i persones treballadores dels polígons del Besòs
- ⊕ Associacions de veïns i veïnes
- ⊕ Barris del Besòs (400.000 hab)

Entitats col·laboradores

- ⊕ Districte Sant Andreu
- ⊕ Districte Sant Martí
- ⊕ Ajuntament de Sant Adrià
- ⊕ Consorci del Besòs
- ⊕ Barcelona Activa
- ⊕ Propietaris sòl, empreses i gestors dels polígons
- ⊕ Associació d'empreses

CKS PISCINAS, S.L.
AL ACCESORIOS PISCINAS - Tel. 93 911 82 40 - Fax 93 911 82 44

STOCKS PISCINAS, S.L.
MATERIAL Y ACCESORIOS PISCINAS - Tel. 93 911 82 40 - Fax 93 911 82 44

FRUTAS MAYOR
FRUICAM, S.L.
DURAN

FRUICAM, S.L.
VENTA AL MAYOR Y REPARTO
C/ BARRIO, 15-17 TEL. 93 911 82 40 FAX 93 911 82 44

Context

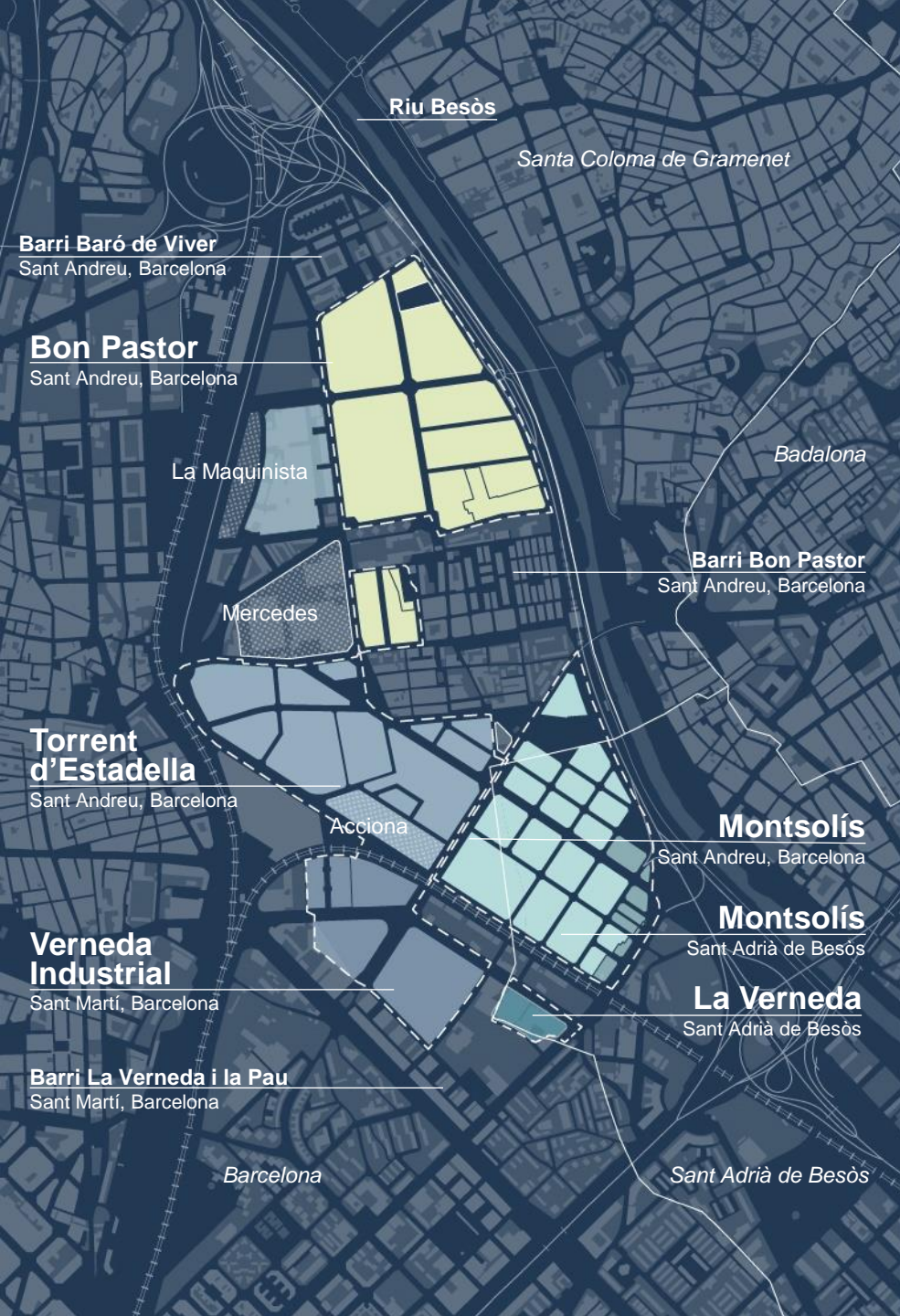
Encaix territorial (I)

Un territori amb una ubicació estratègica però molt fragmentat

Aquest polígons es situen en un dels grans corredors d'entrada a la ciutat de Barcelona, l'eix Besòs, gaudint d'una **molt bona accessibilitat i connectivitat rodada** –en transport públic i privat– amb la resta de l'àrea metropolitana i regió.

Tanmateix, aquests espais es troben **poc integrats en el seu continu urbà**. Les connexions entre els polígons i els diferents teixits residencials que els envolten es produeix només de manera puntual. **Actuen com a barreres que aïllen i impedeixen el contacte entre barris**.

Tampoc existeix relació entre aquests espais industrials i el riu Besòs. Les barreres físiques que suposen les grans infraestructures, els recintes industrials tancats i impermeables, les grans peces d'equipament o zones verdes pendents d'urbanitzar i els solars existents, són les principals causes de la fragmentació d'aquest territori.

Encaix territorial (II)

Un territori a l'expectativa de ser transformat

L'operació de la **Sagrera**, la **Maquinista**, el **sector Prim** o **Casernes de Sant Andreu**, entre d'altres, suposaran un important augment de població d'aproximadament unes 33.000 persones i uns 14.000 llocs de treball.

Aquest increment produirà **més pressió** no només sobre el teixit industrial existent sinó també sobre altres elements com els espais de relació, les dotacions, serveis, infraestructures, etc.

El replantejament d'aquests polígons industrials ha d'incorporar els escenaris de futur que es generaran amb els desenvolupaments urbanístics i infraestructurals dels seus entorns a curt, mitjà i llarg termini.

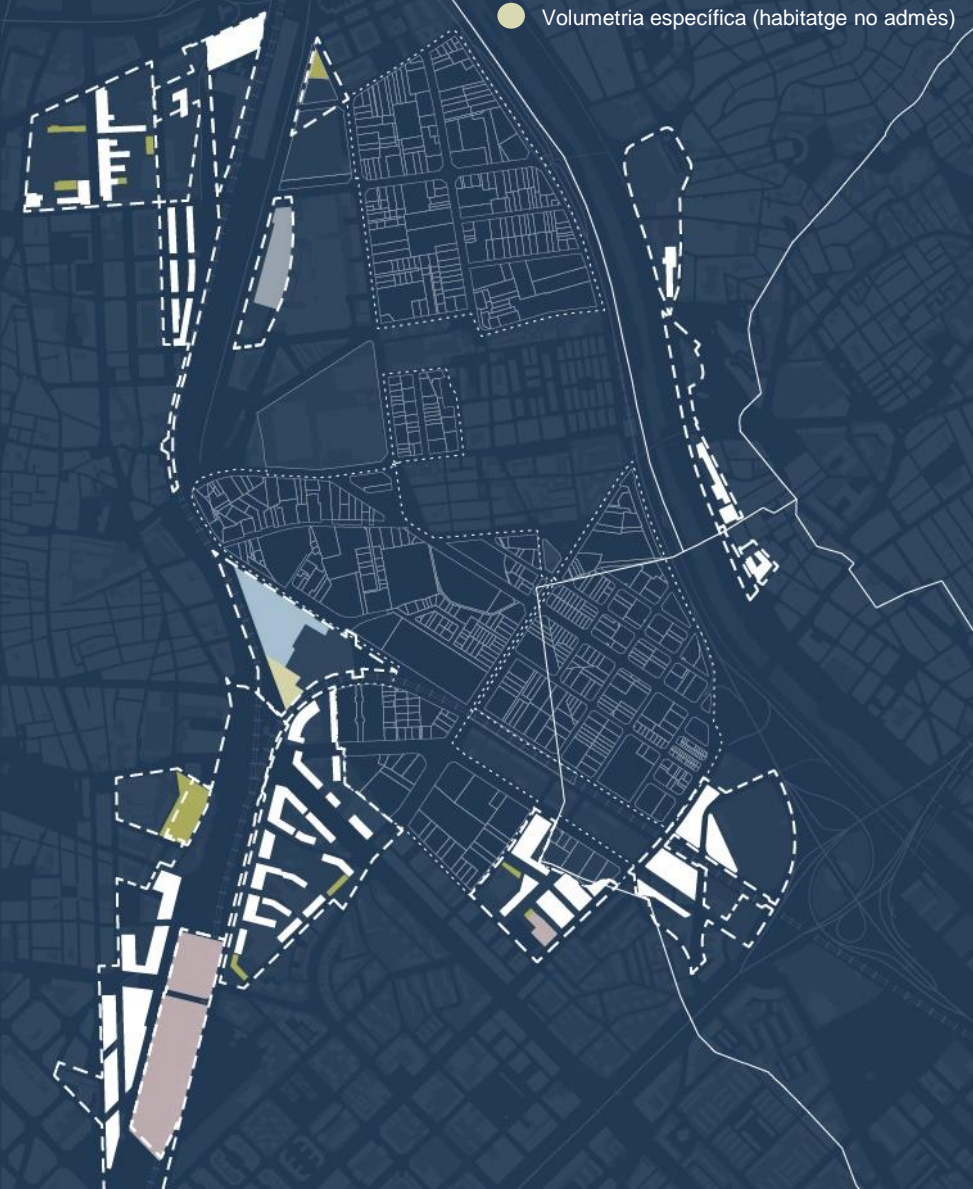
14 sectors
en transformació
als entorns

+33.000
habitants

+14.000
llocs de treball

Potencials sectors de transformació:

- Habitatge
- Habitatge + activitat econòmica
- Habitatge dotacional
- Activitat econòmica
- Equipament
- Volumetria específica (habitatge no admès)

Encaix territorial (III)

Diferents patrons de mobilitat

Els diversos teixits que conformen aquest territori –industrials, residencials i de serveis- i les grans infraestructures, generen **diferents patrons de mobilitat**: la quotidiana de les veïnes i veïns; l'ocupacional i l'associada a l'activitat econòmica, logística i de visites comercials, dels polígons; i la generada pel centre comercial de La Maquinista.

El vehicle privat motoritzat és utilitzat per un 68% dels treballadors/es dels polígons. El 21% utilitza el transport públic.

Malgrat no ser un àmbit que destaquï per tenir intensitats de trànsit molt elevades, la presència de vehicles pesants, les operacions logístiques i de distribució de mercaderies que es donen en calçada, les cues d'accés al Centre Comercial de La Maquinista i a les entrades i sortides de la ronda litoral, generen **problemes puntuals en la circulació rodada.**

Mob. Laboral

Mob. Visitants

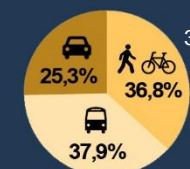
Mob. Logística

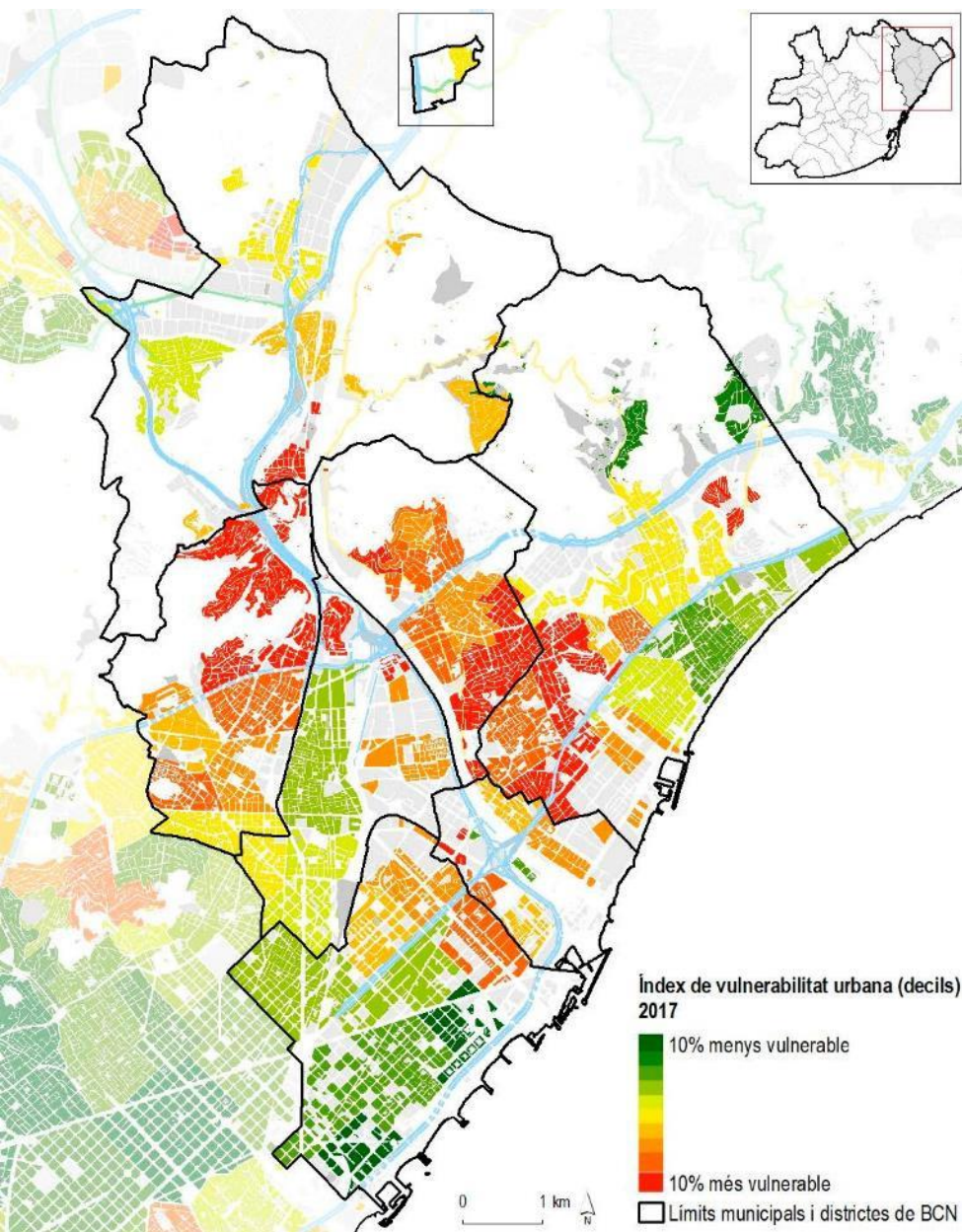
Mob. Maquinista

Mob. Barris

1. Font: Pla de Mobilitat sostenible als polígons industrials del Bon Pastor i Torrent de l'Estadella i al centre comercial de La Maquinista, 2013-2018 (ISTAS i INTRA amb el suport de l'Ajuntament de Barcelona)
2. Font: Estudi d'Avaluació de la Mobilitat Generada MPGM Sector la Maquinista, 2013. DOYMO
3. Font: Dades bàsiques de mobilitat de l'Ajuntament de Barcelona, 2017

Barris i espai públic (I)

Una història d'aïllament físic i social

La població total dels **barris industrials del marge dret del Besòs** (Bon Pastor, Baró de Viver i Verneda i la Pau) és aproximadament de **45.000 habitants**.

Els barris industrials del marge dret del Besòs pateixen i han patit històricament d'un **fort aïllament físic i social** (factors demogràfics, socials, econòmics i residencials de caràcter històric han condicionat la trajectòria d'aquest territori).

L'imaginari col·lectiu encara identifica a aquests barris amb **característiques negatives** associades a l'alta taxa d'atur, vulnerabilitat social, baix nivell d'ingressos i estudis, perillositat i marginalitat urbanística amb un alt impacte ambiental.

Bon Pastor
13.640
habitants

Baró de Viver
2.622
habitants

La Verneda
i la Pau
28.863
habitants

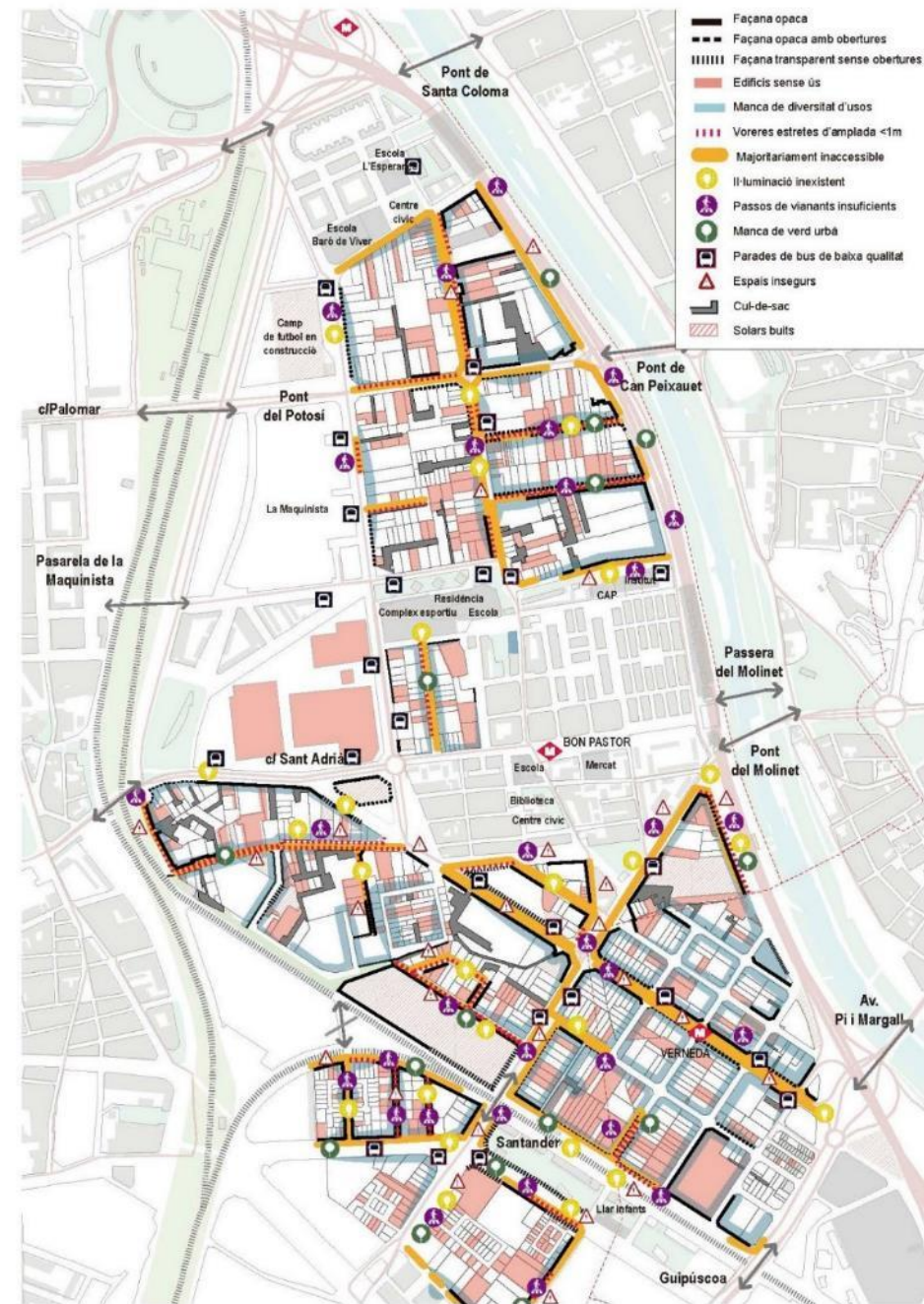
Barris i espai públic (II)

Un espai públic que no facilita la vida quotidiana

El teixit d'aquests polígons industrials es caracteritza per la presència de moltes façanes cegues, carrers amb activitats que generen poques interaccions socials –especialment a la nit–, voreres -quan n'hi ha- ocupades pel vehicle privat i les operacions logístiques i, en general, per la manca de confort ambiental (manca de verd, llocs per seure, protecció climàtica o lavabos propers).

La poca activitat social, la monofuncionalitat de l'espai industrial, la poca transparència de les façanes i la manca d'il·luminació en alguns trams genera **sensació d'inseguretat, amb especial impacte en la mobilitat de les dones que perceben l'espai públic com més insegur.**

Tots aquests elements fan d'aquest territori **un lloc poc agradable per a les persones que caminen i dificulta les tasques quotidianes i de cura.**

Presència de vegetació (índex NDVI > 0.2)

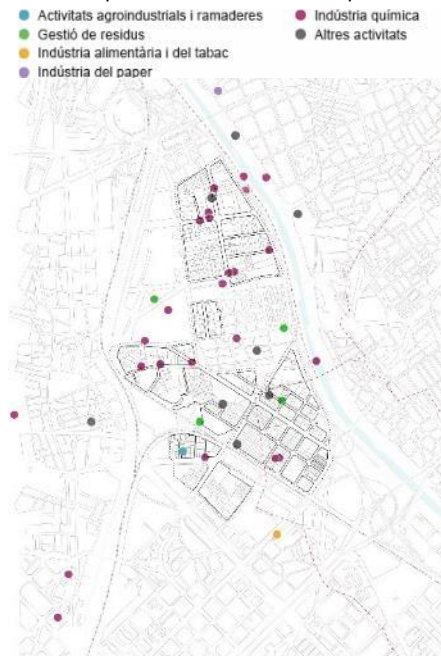
Temperatura en superfície (1 de març 2017)

Immissió mitjana anual NO2 (µg / m3) 2013

Activitats potencialment odoríferes per sector

Barris i espai públic (III)

Un espai públic amb baixa qualitat ambiental

Falta verd urbà, la qualitat de l'aire està molt condicionada per la presència de grans infraestructures viàries i pels focus puntuals dels polígons, els nivells de soroll són elevats a conseqüència principalment de les infraestructures viàries externes i internes que travessen el territori i hi ha **33 activitats a l'àmbit potencialment generadores d'olor**.

La manca de verd provoca dos dèficits importants: la regulació tèrmica, necessària per ajudar a pal·liar l'augment de temperatures fruit de l'efecte d'illa de calor; i la infiltració i permeabilitat, molt útil per a la regulació hídrica i la disminució de costos en la infraestructura de col·lecció d'aigües associada. Aquests dos aspectes poden tenir un impacte per al benestar de les persones i per a la prevenció de riscos.

Cal dir que **les zones industrials són les zones amb la temperatura de superfície més elevada de la ciutat**, ja que l'asfalt i el metall d'algunes cobertes de naus s'escalfen ràpidament amb l'energia solar, per això és tan important la presència de verd.

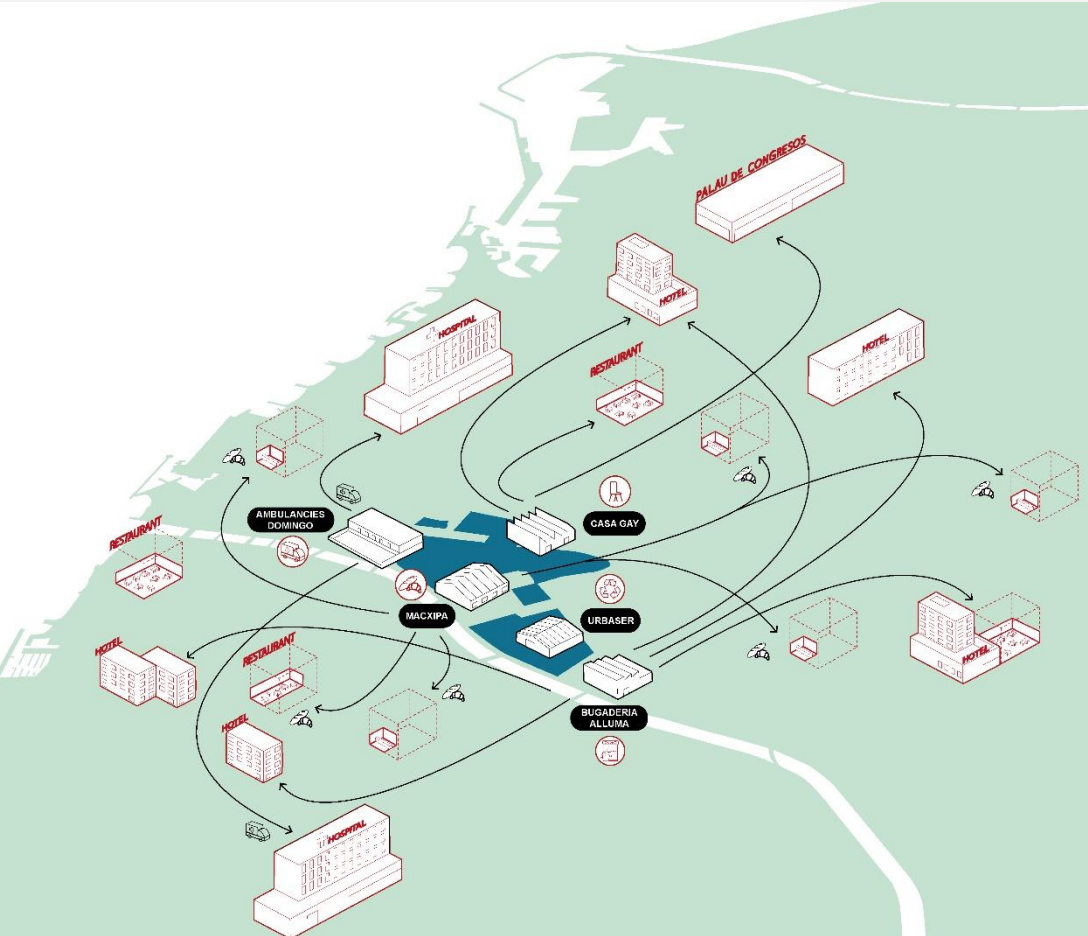
Realitat econòmica (I)

Espais estratègics per a la ciutat

Després de dècades sense posar en valor aquests espais, avui sorgeix un nou discurs que aposta per donar una major protecció als polígons industrials urbans i a les empreses que s'hi localitzen.

En aquests espais de la ciutat es configuren ecosistemes econòmics de naturalesa híbrida que mantenen una estreta relació amb la resta d'activitats terciàries de la ciutat i que, per tant, **juguen un paper fonamental tant en les cadenes de valor de l'economia urbana com en el funcionament de la pròpia ciutat.**

Empreses que necessiten **tenir accés a espais a un preu econòmic en entorns amb una certa centralitat urbana.** La deslocalització d'aquestes activitats suposaria, en molts casos, la pròpia desaparició de l'empresa, amb la conseqüent pèrdua de llocs de treball i valor econòmic. Alhora, **la manca d'espais alternatius on ubicar-se obligaria a trobar noves ubicacions més llunyanes, generant un augment de la mobilitat i de les externalitats ambientals.**

Realitat econòmica (II)

L'últim ecosistema industrial urbà de Barcelona

Actualment als polígons del marge dret del Besòs s'hi ubiquen **739 empreses**. Més de la meitat (**53%**) són microempreses (< 10 treballadors/es), el 38% són petita empresa (11-50 treballadors/es), i el 9% restant són mitjana empresa i gran empresa.

De l'ecosistema empresarial, el **39% de les empreses són d'activitat industrial**, on destaca el sector químic/farmacèutic en ocupació i el sector metal·lúrgic en nombre d'empreses; **el 34% correspon al comerç a l'engròs**: vehicles, productes alimentaris, maquinària industrial, materials de construcció, etc.; la resta (el 27%) correspon a altres activitats com la construcció, el transport i emmagatzematge.

739
empreses

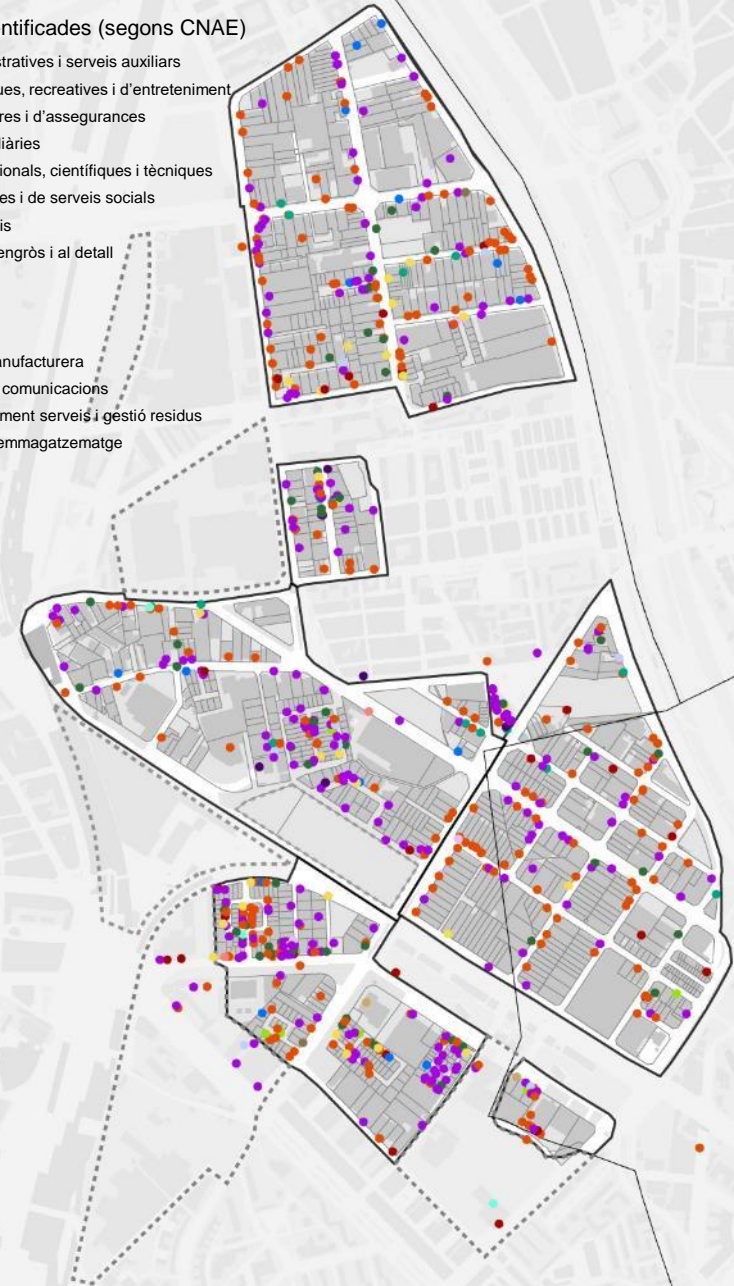
51
naus buides
6,9%

+ de
550 M€
VAB

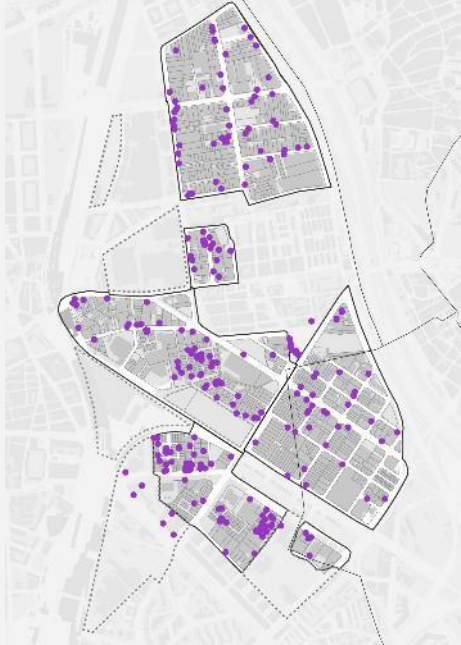
10.000
llocs de treball
de qualitat
*(61% als barris
de l'entorn)

Activitats identificades (segons CNAE)

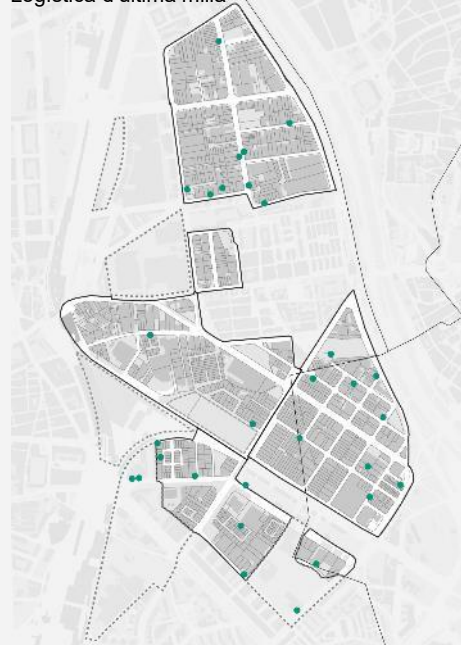
- Act. administratives i serveis auxiliars
- Act. artístiques, recreatives i d'entreteniment
- Act. financeres i d'assegurances
- Act. immobiliàries
- Act. professionals, científiques i tècniques
- Act. sanitàries i de serveis socials
- Altres serveis
- Comerç a l'engròs i al detall
- Construcció
- Educació
- Hostaleria
- Indústria manufacturera
- Informació i comunicacions
- Subministrament serveis i gestió residus
- Transport i emmagatzematge

Indústria manufacturera

Logística d'última milla

Realitat econòmica (III)

Sectors estratègics existents que caldria impulsar

La indústria manufacturera, la mobilitat urbana sostenible i la logística d'última milla, la gestió i valorització de residus i la reparació són sectors estratègics a impulsar.

Avui als polígons hi ha pràcticament 400 empreses que pertanyen a aquest sectors estratègics (el 47% de totes les empreses), que ocupen a més de 5.500 treballadors/es (el 55,7%).

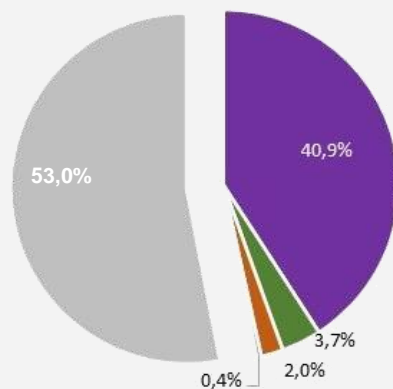
Gestió i valorització de residus

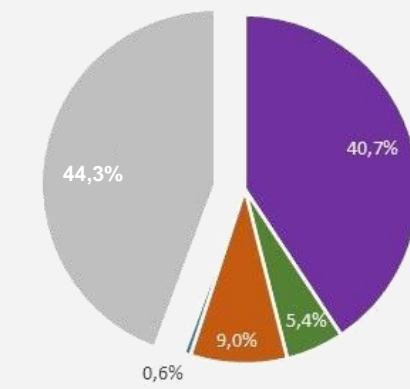
Reparació (maquinària, electrònica, etc.)

Empreses segons sectors estratègics

Treballadors/es segons sectors estratègics

- Indústria manufacturera
- Logística d'última milla
- Gestió i valorització de recursos
- Reparació (electrònica, maquinària, etc.)
- Altres sectors

Realitat econòmica (IV)

Quina indústria volem impulsar?

1. Un **teixit productiu integrat i que convisqui** amb els barris del seu entorn i amb els futurs desenvolupaments a La Sagrera.
2. Una **nova indústria urbana** que sigui **generadora de riquesa i ocupació**.
3. Una indústria competitiva que aposti per **models productius innovadors 4.0 i sostenibles** (impressió 3D, nous materials i disseny industrial, robòtica, etc.)
4. Sectors com la **nova indústria (digitalitzada i sostenible)**, la **logística d'última milla** i l'**economia circular** (reparació i gestió i valorització dels residus).

Pla d'acció

Pla d'acció

Eix 1

Urbanisme

Adequar el planejament urbanístic als requeriments actuals de l'activitat productiva i definir aquells instruments necessaris per a aquesta adequació com per al desenvolupament de les àrees d'oportunitat identificades.

< Repensar la clau 22a. Adaptar els paràmetres d'ordenació (forma) i els paràmetres urbanístics (usos i intensitats) de la clau 22a a les demandes i necessitats de l'activitat industrial urbana característica dels polígons integrats en trama urbana.

< Definir els instruments urbanístics a desplegar als diferents àmbits dels polígons.

< Activar les àrees d'oportunitat actualment en desús com a catalitzadors de nova activitat i d'articulació del territori.

ACTUACIONS

- 1.1. Proposta de **modificació del PGM** i/o en el seu cas de les **Normes Urbanístiques** en el referit als **usos industrials**.
- 1.2. Definir una estratègia en relació als **mecanismes d'intervenció urbanística** a desplegar als diferents àmbits dels polígons i la seva gestió.
- 1.3. Desenvolupar els àmbits d'oportunitat:
  - < **Àmbit Santander - Pont del Molinet**
  - < **La Mercedes**
  - < **Parcel·la Acciona**

Eix 2

Espai públic i dotacions

Generar les condicions òptimes en termes d'espai públic, infraestructures i serveis per millorar la competitivitat dels polígons i atraure noves empreses. Millorar la qualitat de l'espai urbà per tal d'integrar-los a la trama urbana i atendre les necessitats tant de treballadors/es com de veïns/es.

< **Permeabilitzar** fronteres i intervenir en els espais de transició entre els polígons i els barris.

< Millorar la qualitat i el confort de l'espai públic des de la perspectiva de l'**urbanisme de la vida quotidiana**.

< Optimitzar i millorar les infraestructures i les dotacions actuals als polígons així com instal·lar la **fibra òptica**.

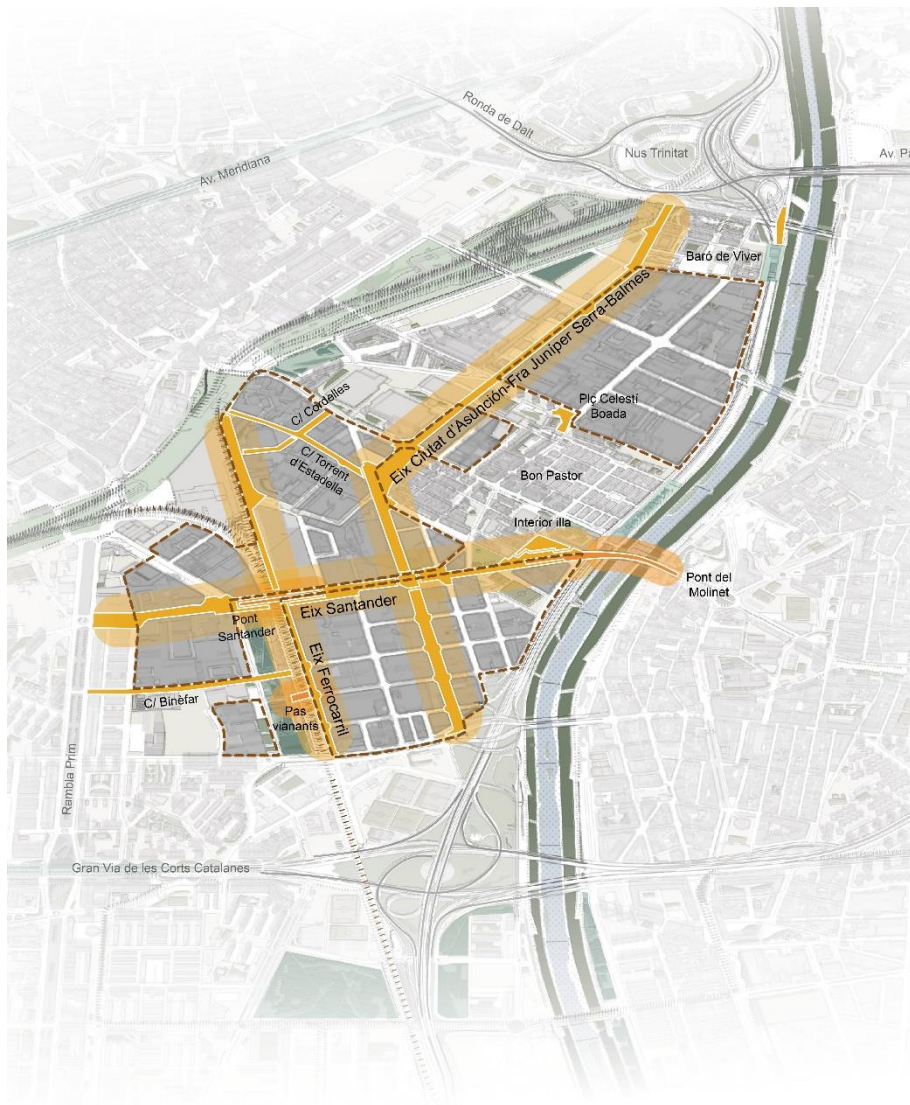
< Teixir una **infraestructura verda** que permeti augmentar el verd urbà dels polígons i dotar de confort ambiental als futurs eixos cívics.

< Fomentar l'**ús del transport públic i els modes actius** aprofitant i potenciant la bona accessibilitat dels polígons.

< Garantir les condicions necessàries per una **mobilitat productiva eficient** i reduir el seu impacte ambiental.

Eix 2

Espai públic i dotacions

ACTUACIONS

2.1. Reurbanització dels eixos estructurants.

Eix c/ Ciutat d'Asunción – c/ Fra Juníper Serra – c/ Balmes
Eix c/ Santander
Eix Av. Ferrocarril

2.2. Actuacions en carrers.

c/ Torrent d'Estadella
c/ Cordelles (entre c/ de St. Adrià - Pg. de la Verneda)
Pg. de la Verneda
c/ Binèfar (millora voreres i altres intervencions)

2.3. Plaça Celestí Boada.

2.4. Millora i adequació de ponts i passos.

Pont del Molinet
Pont de Santander
Pas entre Av. Ferrocarril i Passeig de la Verneda

2.5. Millora interior d'illa (c/ Llinars de Vallés, c/ Estadella i c/ Santander).

2.6. Millora de l'accés a la llera del Besòs des de Baró de Viver.

2.7. Desplegament del cablejat de fibra òptica.

2.8. Col·locar elements urbans per a la vida quotidiana (bancs, fonts, etc.).

2.9. Ordenar l'aparcament de vehicles i de la càrrega i descarrega.

2.10. Fomentar una xarxa d'equipaments quotidians (p. ex. escola bressol).

2.11. Teixir una infraestructura verda.

Eix 3

Programes de competitivitat empresarial

Portar a terme accions que permetin una millora de la competitivitat empresarial individual i col·lectiva posant especial atenció als sectors estratègics identificats: la indústria manufacturera, la mobilitat urbana sostenible i la logística d'última milla, la gestió i valorització de residus i la reparació.

< **Reforçar programes** per a la millora de la competitivitat de les empreses dels polígons, així com tasques d'aproximació al teixit productiu de la zona als diferents serveis i programes oferts per l'Ajuntament de Barcelona a través de Barcelona Activa.

< Atracció de **projectes tractors** que promoguin la valorització dels polígons del marge dret del Besòs com a entorn de localització empresarial.

Eix 3

Programes de competitivitat empresarial

ACTUACIONS

3.1 Programes de millora de la competitivitat empresarial, individual i col·lectiva:

< Programes de suport en la **indústria 4.0** (impressió 3D, nous materials i disseny industrial, robòtica, analítica, etc.)

< Programes de millora en l'**eficiència energètica, l'economia circular i la mobilitat sostenible**.

< Programes de **cooperació empresarial** que fomentin el treball conjunt entre les empreses i la seva col·laboració amb els centres tecnològics i els hubs d'innovació de la ciutat.

< Programa de **formació i treball en oficis** en àmbits d'ocupació dels polígons **per a dones joves dels barris** i amb la col·laboració de les empreses dels polígons.

< Programes d'**ocupació** en temes digitals, energètics, etc., per donar resposta a noves demandes.

3.2. Aprofitament de l'adquisició de naus industrials per allotjar projectes tractors (acord pressupostari 2021)

3.3. Contacte amb **possibles projectes tractors per estudiar la seva viabilitat i factibilitat** (City Lab, Univ. Mondragon, Clúster Aire, Laboratori de Materials, Formació i Treball, Leitat ...)

Eix 4

Associacionisme i governança

Cal fomentar els lligams i la cooperació entre tots els agents dels polígons del marge dret del Besòs i crear espais de coproducció per tal de reforçar una gestió conjunta, i una governança plural i compartida que aconseguixi traspassar les clàssiques fronteres entre administracions i sectors.

< “Empoderar” l’associacionisme empresarial dels polígons del Besòs per tal de disposar d’un interlocutor vàlid i que dinamitzi les diferents actuacions.

< A l’àmbit existeix una associació empresarial que agrupa unes 35 empreses de diferents sectors, amb predomini del sector industrial. A aquests efectes es preveu donar suport a l’Associació per tal que guanyi en presència i representativitat durant la vida d’aquest projecte, amb l’objectiu -en el termini dels tres propers anys- de **constituir un dels primers APEUs industrials de la ciutat de Barcelona.**

< Per aconseguir-ho serà necessari **ampliar el radi d’actuació de l’Associació**, no només a nivell territorial sinó també de funcions (professionalització) i serveis a les empreses que hi formin part.

Eix 4

Associacionisme i governança

ACTUACIONS

- 4.1. Foment i apoderament de l'associació empresarial i de les associacions de veïns i veïnes.
- 4.2. Candidatura APEU industrial.

Eix 1 Urbanisme

- 1.1 Proposta de modificació del PGM i/o en el seu cas de les Normes Urbanístiques en relació als usos industrials
- 1.2 Definir una estratègia d'intervenció urbanística a desplegar als diferents àmbits dels polígons i la seva gestió (---)
- 1.3 Desenvolupar els àmbits d'oportunitat (■)
  - Àmbit Santander - Pont del Molinet
  - La Mercedes
  - Parcel·la Acciona

Eix 2 Espai públic i dotació de serveis

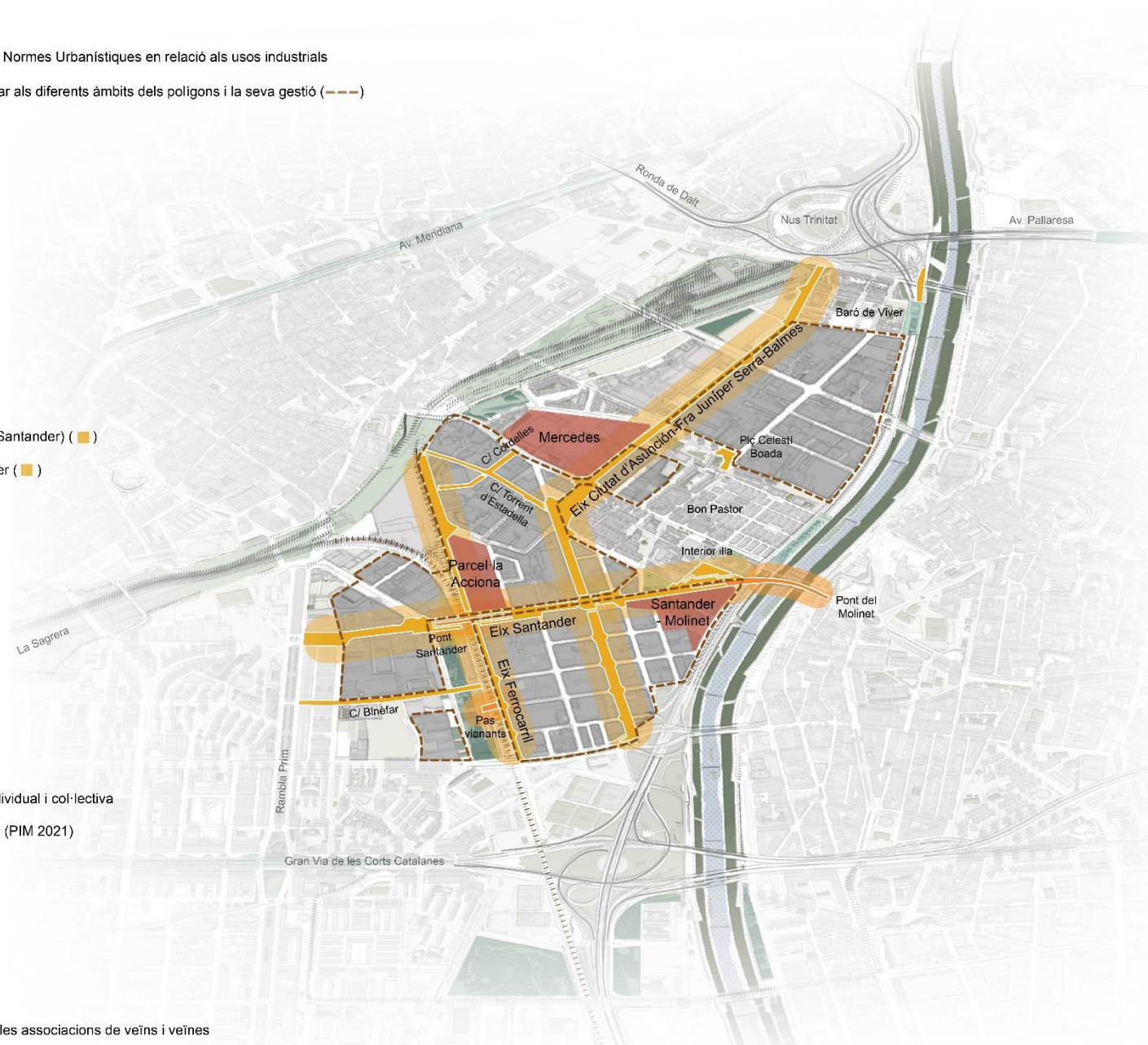
- 2.1 Reurbanització dels eixos estructurants (■)
- 2.2 Actuacions en carrers (■)
- 2.3 Plaça Celestí Boada (■)
- 2.4 Millora i adequació de ponts i passos (■)
- 2.5 Millora interior d'illa (c/ Llinars de Vallés, c/ Estadella i c/ Santander) (■)
- 2.6 Millora de l'accés a la llera del Besòs des de Baró de Viver (■)
- 2.7 Desplegament del cablejat de fibra òptica
- 2.8 Col·locar elements urbans per a la vida quotidiana (bancs, protecció clima, wc, fonts aigua, etc)
- 2.9 Ordenar l'aparcament de vehicles i de la C/D
- 2.10 Fomentar una xarxa d'equipaments quotidians (en concret la construcció d'una escola bressol)
- 2.11 Teixir una infraestructura verda

Eix 3 Programes competitivitat empresarial

- 3.1 Programes de millora de la competitivitat empresarial, individual i col·lectiva
- 3.2 Aprofitar la compra de naus i solars per projectes tractors (PIM 2021)
- 3.3 Altres projectes tractors possibles:
  - City Lab Bon Pastor
  - Laboratori de Materials

Eix 4 Associacionisme i governança

- 4.1 Foment i empoderament de l'associació empresarial i de les associacions de veïns i veïnes
- 4.2 Candidatura APEU industrial

NextGenerationUE
+ Fons estructurals 21-27

An aerial, black and white photograph of a densely populated city. In the foreground, a complex highway interchange with multiple overpasses and ramps is visible. The city extends to the base of a range of mountains in the background. The text 'Actuacions realitzades des del 29 de gener 2021' is overlaid in white on the right side of the image.

Actuacions realitzades
des del 29 de gener 2021

Eix 1

Urbanisme

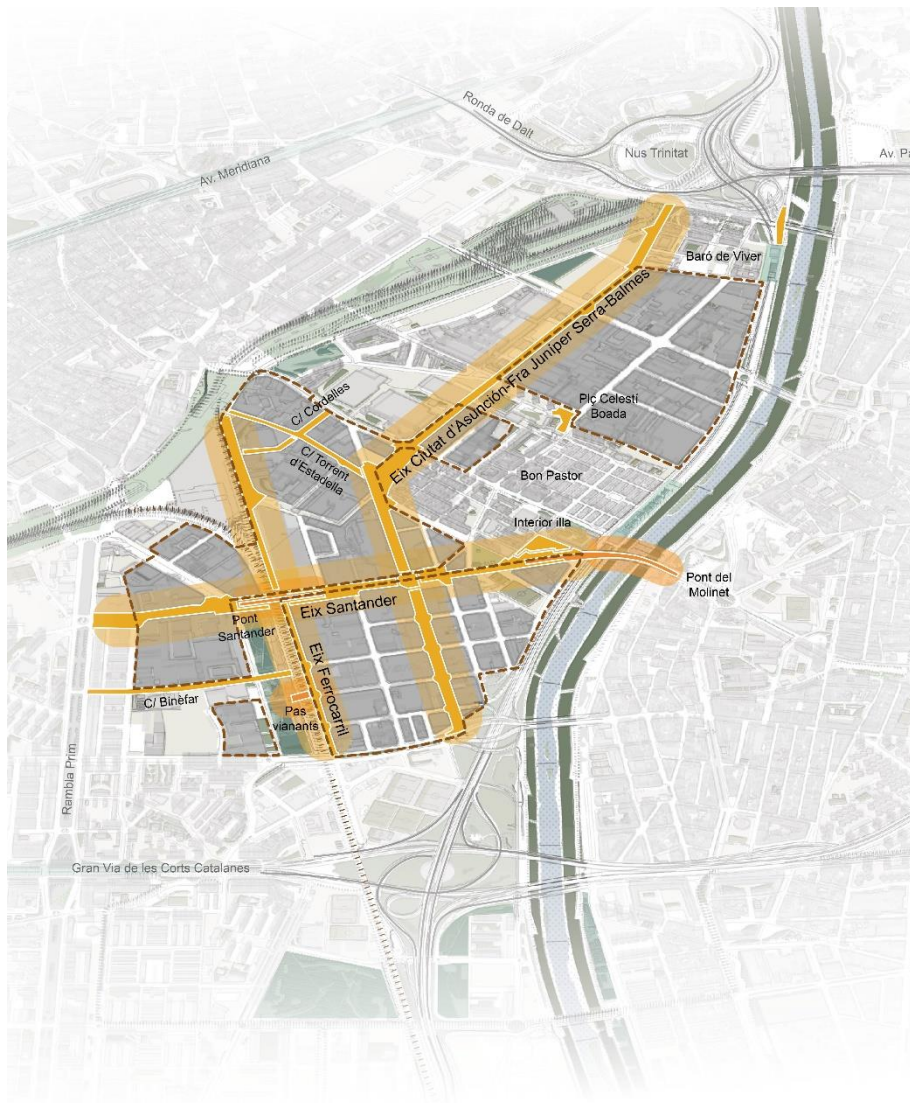

ACTUACIONS

- 1.1. Proposta de **modificació del PGM** i/o en el seu cas de les **Normes Urbanístiques** en el referit als **usos industrials**.
- 1.2. Definir una estratègia en relació als **mecanismes d'intervenció urbanística** a desplegar als diferents àmbits dels polígons i la seva gestió.
- 1.3. Desenvolupar els àmbits d'oportunitat:
  - < **Àmbit Santander - Pont del Molinet**
  - < **La Mercedes**
  - < **Parcel·la Acciona**

Eix 2

Espai públic i dotacions

ACTUACIONS

2.1. Reurbanització dels eixos estructurants

Eix c/ Ciutat d'Asunción – c/ Fra Juníper Serra – c/ Balmes
Eix c/ Santander
Eix Av. Ferrocarril

2.2. Actuacions en carrers.

c/ Torrent d'Estadella
c/ Cordelles (entre c/ de St. Adrià - Pg. de la Verneda)
Pg. de la Verneda
c/ Binèfar (millora voreres i altres intervencions)

2.3. Plaça Celestí Boada.

2.4. Millora i adequació de ponts i passos.

Pont del Molinet
Pont de Santander
Pas entre Av. Ferrocarril i Passeig de la Verneda

2.5. Millora interior d'illa (c/ Llinars de Vallés, c/ Estadella i c/ Santander).

2.6. Millora de l'accés a la llera del Besòs des de Baró de Viver.

2.7. Desplegament del cablejat de fibra òptica

2.8. Col·locar elements urbans per a la vida quotidiana (bancs, fonts, etc.).

2.9. Ordenar l'aparcament de vehicles i de la càrrega i descarrega.

2.10. Fomentar una xarxa d'equipaments quotidians (p. ex. escola bressol).

2.11. Teixir una infraestructura verda.

Eix 3

Programes de competitivitat empresarial

ACTUACIONS

3.1 Programes de millora de la competitivitat empresarial, individual i col·lectiva:

< Programes de suport en la **indústria 4.0** (impressió 3D, nous materials i disseny industrial, robòtica, analítica, etc.)

< Programes de millora en l'**eficiència energètica, l'economia circular i la mobilitat sostenible**.

< Programes de **cooperació empresarial** que fomentin el treball conjunt entre les empreses i la seva col·laboració amb els centres tecnològics i els hubs d'innovació de la ciutat.

< Programa de **formació i treball en oficis** en àmbits d'ocupació dels polígons **per a dones joves dels barris** i amb la col·laboració de les empreses dels polígons.

< Programes d'**ocupació** en temes digitals, energètics, etc., per donar resposta a noves demandes.

3.2. Aprofitament de l'adquisició de naus industrials per allotjar projectes tractors (acord pressupostari 2021)

3.3. Contacte amb possibles projectes tractors per estudiar la seva viabilitat i factibilitat (City Lab, Univ. Mondragon, Clúster Aire, Laboratori de Materials, Formació i Treball, Leitat ...)

Eix 4

Associacionisme i governança

ACTUACIONS

- 4.1. Foment i apoderament de l'associació empresarial i de les associacions de veïns i veïnes.
- 4.2. Candidatura APEU industrial.